

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad

d.d. 9 juli 2025

Portefeuillehouder: Prins, P.

Beleidsveld: Beleid, Realisatie en Beheer Openbare ruimte en Gebouwen

Zaaknummer: Z/25/450869/DOC-25567930

Onderwerp: Raadsvoorstel Uitvoering van het Watertakenplan Eemdelta 2023-2027

Korte samenvatting

De gemeenteraad heeft in 2022 het Watertakenplan 2023-2027 vastgesteld. In dit plan staat wat de gemeentelijke watertaken inhouden en op welke manier we hier invulling aan willen geven. Tussen 2022 en 2025 is het areaal en de opgave in beeld gebracht. Dit is vertaald naar een realistisch meerjaren-investerings- en onderhoudsplan en de daarbij behorende financiële uitzetting. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het Watertakenplan.

Op basis van deze onderbouwing van kosten kan jaarlijks de hoogte van de rioolheffing worden vastgesteld.

Nu de actuele opgave in beeld is gebracht, is duidelijk geworden dat de huidige budgetten in de begroting niet voldoende zijn om de riolering in stand te houden en aan te sluiten op de integrale aanpak binnen de openbare ruimte.

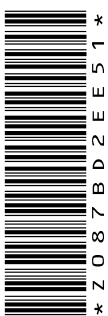
Aan de raad

Voorstel

1. De uitvoering van het Watertakenplan 2023-2027 vaststellen, met de daarbij horende financiële uitzetting.
2. De financiële uitzetting op nemen in de kadernota 2026 op 9 juli.
3. Tot en met 2027 € 2.020.000 onttrekken vanuit de voorziening, ten behoeve van het uitvoeren van de benodigde investeringen en onderhoud, waarbij de tarieven t.b.v. de rioleringsheffing worden afgevlakt.
Bestaande uit:
 - a. In 2025 € 306.500 onttrekken uit de voorziening t.b.v. het uitvoeren van onderhoud riolering, op te nemen in de eerste tussenrapportage.
 - b. De onderhoudslasten 2026 en 2027 voor een bedrag van € 1.151.000 uit de voorziening rioolheffing dekken.
 - c. Tot en met 2027, de periode van het huidige Watertakenplan, € 562.500 onttrekken om tariefstijgingen af te vlakken.

Aanleiding

De gemeenteraad heeft in 2022 het Watertakenplan 2023-2027 vastgesteld. Het hebben van een vastgesteld Watertakenplan was tot de invoering van de Omgevingswet een wettelijke verplichting. Het huidige Watertakenplan is feitelijk een samenvoeging van de Watertakenplannen van de 3 voormalige gemeenten.

In dit plan staat wat de gemeentelijke watertaken inhouden en op welke manier de gemeente hier invulling aan wil geven. Bij het opstellen van het Watertakenplan was nog onvoldoende inzicht in het areaal en de opgave. Hierdoor kon nog geen financieel onderbouwd onderhouds- en investeringsplan gemaakt worden.

Tussen 2022 en 2025 is het areaal en de opgave in beeld gebracht, en vertaald naar een meerjaren-investerings- en onderhoudsplan wat inzicht geeft in de financiële uitzetting. Dit geeft uitvoering aan het Watertakenplan.

Beoogd effect

De uitvoering van het Watertakenplan geeft inzicht in de kosten voor het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken waaronder het rioolbeheer.

Op basis van deze onderbouwing van kosten kan jaarlijks de hoogte van de rioolheffing worden vastgesteld.

Nu de actuele opgave in beeld is gebracht, is duidelijk geworden dat de huidige budgetten in de begroting niet voldoende zijn om de riolering in stand te houden en aan te sluiten op de integrale aanpak binnen de openbare ruimte. Investerings- en onderhoudsbudgetten zullen moeten stijgen, wat ook zal leiden tot een hogere rioolheffing.

Argumenten

1. De rioolheffing is een bestemmingsheffing en mag alleen gebruikt worden voor uitgaven gerelateerd aan de gemeentelijke watertaken. Omdat het tarief direct doorberekend wordt aan de inwoners, is het belangrijk dat dit goed onderbouwd is.
2. Het aangevraagde budget is nodig om de gemeentelijke watertaken, zoals die zijn vastgesteld in het Watertakenplan 2023-2027, goed uit te kunnen voeren.
- 3.a Voor het onderdeel groot onderhoud binnen riolering en waterbeheer is aanvullend budget benodigd om te kunnen blijven voldoen aan de onderhoudsbehoefte van het rioolstelsel. Deze behoefte is ontstaan, omdat in 2023 en voorgaande jaren onvoldoende capaciteit beschikbaar is geweest om de beleidsdoelstellingen te behalen. In 2024 is extra budget beschikbaar gesteld, waardoor reeds een inhaalslag gemaakt is. Er is echter een structurele behoefte aan aanvullend budget gedurende de looptijd van het huidige Watertakenplan, om te kunnen blijven voldoen aan de daarin opgenomen (beleids)doelstellingen.

In onderstaande tabel is weergegeven welk bedrag in de huidige begroting opgenomen is voor het onderdeel groot onderhoud binnen het riool- en waterbeheer. Om te voldoen aan de onderhoudsbehoefte zoals opgenomen in het Watertakenplan 2023-2027, is respectievelijk € 306.500, € 555.500 en € 595.500 extra benodigd voor de jaren 2025, 2026 en 2027.

Onderhoud	2025	2026	2027	2028
Geraamd onderhoud	€ 2.215.000	€ 2.215.000	€ 2.215.000	€ 2.215.000
Onderhoudsbehoefte	€ 2.521.500	€ 2.700.500	€ 2.810.500	PM
Extra benodigd	€ 306.500	€ 555.500	€ 595.500	PM

- 3.b Er is nu meer inzicht in de staat van de riolering dan een paar jaar geleden. Uit dit actuele inzicht blijkt dat er een groter investeringsbudget benodigd is. Op dit moment staat er voor de periode 2025-2027 € 2.067.000 in de begroting. Uit de nieuwe inzichten en een integrale aanpak blijkt dat er bijstelling van het huidige investeringsbudget nodig is.

Om de kosten niet te snel te laten stijgen, zullen we de komende jaren langzaam opbouwen naar het benodigde investeringsbedrag. In de periode 2025-2027 is daarom een aanvullend bedrag nodig ten opzichte

van de huidige begroting. Het gaat hier om respectievelijk € 1.792.500 en € 1.676.200 extra voor de jaren 2026 en 2027.

Investerings	2025	2026	2027	2028
In begroting	€ 2.067.000	€ 2.067.000	€ 2.067.000	€ 2.067.000
Investeringsbehoefte	€ 2.067.000	€ 3.859.500	€ 3.743.200	PM
Extra benodigd	-	€ 1.792.500	€ 1.676.200	PM

Bovenstaande verhoging van het investeringsbudget in 2026 en 2027 leidt tot extra kapitaallasten van respectievelijk € 28.800 en € 53.700 in 2027 en 2028.

Kapitaallasten	2025	2026	2027	2028
Huidige kapitaallasten	€ 1.450.200	€ 1.485.800	€ 2.264.300	€ 2.332.700
Extra kapitaallasten t.g.v. investeringsbehoefte	-	-	€ 28.800	€ 53.700
Totale kapitaallasten	€ 1.450.200	€ 1.485.800	€ 2.293.100	€ 2.386.400

Kanttekeningen

1. Binnen het team Beleid, Realisatie, Beheer openbare Ruimte wordt nog gewerkt aan een integraal investeringsprogramma, waardoor de resultaten op langere termijn nog indicatief zijn. Voor de komende twee jaar is het programma bekend en opgenomen in de financiële onderbouwing.
2. Veel riolering in onze gemeente heeft, of bereikt, de komende planperiode een leeftijd van 60 jaar of ouder en is daarmee zowel technisch als economisch aan het einde van de levensduur. Als gevolg hiervan zullen de komende jaren grote investeringen nodig zijn in het vervangen en klimaat adaptief maken van het rioolsysteem. Waarbij aangetekend dat een deel van de opgave meelift in de versterkingsopgave en gefinancierd wordt vanuit de inpassingskosten.
Ondanks de grote opgave streven we naar een realistisch investeringsprogramma, zowel financieel als qua personele capaciteit. Uitgangspunt voor deze grote vervangingsopgave is een risico gestuurde aanpak.
3. Er is in de berekening gerekend zonder inflatiecorrectie. Bij de tariefstelling wordt dat jaarlijks bepaald.
4. Er zijn verschillende keuzes die gemaakt kunnen worden bij het vaststellen van de hoogte van de rioolheffing:
 - Gebruikersheffing of eigenarenheffing;
 - Differentiatie in het tarief gebaseerd op bijvoorbeeld waterverbruik, verhard oppervlak, huishoudgrootte of WOZ-waarde;
 - Wat reken je toe aan de rioolheffing;
 - Inzet van de voorziening.

Bij het opstellen van het nieuwe Watertakenplan voor de volgende beleidsperiode wordt onderzocht welke keuzes we hierin willen maken. Voor de resterende periode van het huidige Watertakenplan (2023-2027) blijft het huidige systeem van toepassing. Het huidige systeem is een vast bedrag van €232,35 opgelegd aan de gebruiker. Bij een WOZ-waarde lager dan €30.000 geldt een lager tarief van €73,10.

5. Door de toenemende lasten, zal het tarief van de rioolheffing ook hoger moeten worden. Deze tariefstijging kan beperkt worden door slim om te gaan met bovengenoemde keuzes bij het vaststellen van de hoogte van de rioolheffing.

Aanpak/uitvoering

Na vaststelling van deze financiële paragraaf kan uitvoering worden gegeven aan de gemeentelijke watertaken zoals omschreven in het Watertakenplan 2023-2027.

Route besluitvorming:

Wij stellen uw Raad voor de uitvoering van het Watertakenplan vast te stellen middels de volgende route:

De inhoudelijke behandeling vindt plaats tijdens de raadscommissie op 13 maart 2025, waarna de financiële onderbouwingen verwerkt wordt in het totale voorstel voor de kadernota.

De vaststelling van dit onderdeel van het Watertakenplan, wordt samen met de kadernota geagendeerd voor de raadsvergadering op 9 juli 2025.

Rol en bevoegdheid raad

De gemeenteraad heeft het budgetrecht en de daaruit voortvloeiende budgetbevoegdheid. Om die reden wordt het voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Financiën

De extra onderhoudsuitgaven voor riolering 2025-2027 bedraagt in totaal € 1.457.500. De extra investeringswerken bedragen € 3.438.700 voor deze periode, hierdoor nemen de kapitaallasten toe met € 82.500. De extra lasten worden verantwoord op het taakveld Riolering. Voorgesteld wordt om de onderhoudslasten en de bijkomende afschrijvingslasten te dekken uit de voorziening riolering.

Niet de gehele uitzetting van uitgaven zullen worden doorbelast in het riool tarief. Om het tarief gelijkmatig te laten ingroeien wordt er in de periode 2025-2027 een bedrag van € 562.500 ingezet vanuit de voorziening rioolheffing.

Deze voorziening bevat op 31 december 2024 circa 3,2 miljoen euro. Het totale bedrag dat in de periode 2025-2027 uit de voorziening Rioolheffing wordt onttrokken is €2.020.000. Na deze onttrekking is de stand van de voorziening Rioolheffing op 1 januari 2028 circa 1,2 miljoen euro.

Participatie

Vanuit de onderhouds- of investeringsprojecten worden bewoners en andere belanghebbenden intensief betrokken. Bewoners, eigenaren en gebruikers benaderen we per project.

Communicatie

Na positieve besluitvorming wordt informatie over de financiële paragraaf van het Watertakenplan en de daaruit voortkomende rioolheffing toegevoegd aan de gemeentelijke website. Samen met Team Communicatie en Team Online wordt bekeken op welke wijze hier het beste invulling aan gegeven kan worden.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Garnt Kolhorn
Secretaris

Bijlage(n)

- Infoblad bij financiële paragraaf Watertakenplan

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 februari 2025 ,

BESLUIT

1. De uitvoering van het Watertakenplan 2023-2027 vaststellen, met de daarbij horende financiële uitzetting.
2. De financiële uitzetting op nemen in de kadernota 2026 op 9 juli.
3. Tot en met 2027 € 2.020.000 onttrekken vanuit de voorziening, ten behoeve van het uitvoeren van de benodigde investeringen en onderhoud, waarbij de tarieven t.b.v. de rioleringsheffing worden afgevlakt.
Bestaande uit:
 - a. In 2025 € 306.500 onttrekken uit de voorziening t.b.v. het uitvoeren van onderhoud riolering, op te nemen in de eerste tussenrapportage.
 - b. De onderhoudslasten 2026 en 2027 voor een bedrag van € 1.151.000 uit de voorziening rioolheffing dekken.
 - c. Tot en met 2027, de periode van het huidige Watertakenplan, € 562.500 onttrekken om tariefstijgingen af te vlakken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2025

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier